

Danniyeri **Di mpátíri náá ntì**

Danniyeri kó dipátíri ti náá mbè do pĩmmùmè mme Sifube kékònnè Babidɔnni kédòò tidaatì kè bedapàmbè bènàà nkòké be miεke, kè de kó bedapàmbè ríbo ibotí ìì tũ nyebòkè i cuokè, ke tú tidaatì kè i kóo kpààti ndó ké bè dòònè muwèrímú kè bèe tũnne o kó kuce. Kè Danniyeri nè o népobè betāāti kè bembεε yete kébenke bè tumè Kuyie nkòbe ke tũ nKuyie nnè meyèmmè memàà bá kè dè tu mukũũ mmu bèe kúnè Kuyie nkó diyètìrì.

Danniyeri nè o népobè betāāti be kó mebenkùmè meè do te kè bekpààtibè nè bekpèribè kè bèe banté Kuyie nkuù kpeñnìmè.

De kó difōnkúò kè Kuyie mbenke mebenkùmè mènàà Danniyeri. De kó mebenkùmè menàà ti náá nyibotí tɛi do bakémè mme Sifube nè Kuyie mbè deetémè ke bè tēñné be εi, de kó mebenkùmè ti náámmu Yesu wētínímè.

Danniyeri kó dipátíri dònne Mudáammu kó dipátíri ndi dìì tu Metaummè Pàmmè kperi sɔnni. De kó yepáte yedé teénnè Kuyie ntũmbè mbe. Kè bè bo nwéèrì ke baà Yesu bo wēténímè kè dè dó de ndòmmè.

Di mpátíri náàntì dúo ke dòmmè

1. Danniyeri do bomè Babidɔnni kó tekpààtìc̣f̣ètè
1
2. Nebukannesaa dúo ke yàmè tidɔuñtì
sitēkaanì 2

3. Kuyie ndeetɛmɛ Ebedeebe kó bedapàmbè betããti 3
4. Kuyie nkékùnnemɛ Nebukannesaa 4
5. Danniyɛeri kó tináaŋti bekpààtibè Baditasaa nè Dariyuusi be kó dimònni 5-6
6. Danniyɛeri yàmè mebenkumɛ iwũɔ inàà 7
7. Danniyɛeri yàmè mebenkumɛ kè Kerɛkibe pònte Pedesiibe nè bè sãũmɛ Kuyie ncĩètè 8
8. Danniyɛeri bántèmɛ Kuyie 9
9. Danniyɛeri yàmè tidòuŋti sɔnti 10-12

Danniyɛeri nè o népobè bè bomɛ Babidɔnni

¹ Sudaa kóo kpààti Sosakimmu kpàti benni tããnni kè Babidɔnni kóo kpààti Nebukannesaa do Sedisadɛmmu mudò.

² Kè Kuyie nduó nkòo na Sosakimmu, ké bè pĩm̀m̀ú kètúóté nè tikòuténentì matì Kuyie ncĩètè miɛke kékònnè Babidɔnni, ké tì tanné tebòocĩètè o bókè bo kùù dieku miɛke.

³ Kè Nebukannesaa náké Asepnaasi wèè baké bè fòmmu bè kè bè pĩ ntekpààticĩètè miɛke mutòmmú ke dò wèè wénté Isidayɛeribe miɛke, kètãáté bedapàmbè bèè yènni bekpààtibè cẽi yoo benitidiɛbè kpesi miɛke,

⁴ ke í m̀ake kuyènkù, ke wenni ke kpeñni, ke yé meciì mmemou ke nò nke beí demou, kè bèe bè benke muwããmù nè Babidɔnni kó tináaŋti, kè bèe pĩ nhokpààti cĩètè miɛke mutòmmú.

⁵ Kòo kpààti dò bè mbè duò nyewe yemou mudii wenwe okpààti ò yo mmù, nè menàà nhò yò mmè,

ké mbè duò nyitié nyɛbie nyètããti miɛke, kè bè né na kéta o tãmmú miɛke.

⁶ Bè tããté bèè dapàmbè kè Sudaa botí kɔbe mbo be miɛke bènàà: Danniyɛeri nè Ananniya nè Mikayɛeri nè Asadia.

⁷ Wèè baké bè fõmmu bè kè bè pĩ ntekpààticĩètè miɛke mutõmmú kòo bè keuté yeyètè teyè, ke yú Danniyɛeri ke dò Betisasaa ke yú Ananniya ke dò Sadidaki, ke yú Mikayɛeri ke dò Mesaki, ke yú Asadia ke dò Abɛedi-Nɛkoo.

⁸ Kè Danniyɛeri tããté ke í ndó késĩnkũnne omáà nè okpààti yo mmùu dii nè ò yẽ mmèè naà. Kòo náké wèè baké bè fõmmu bè kè bè pĩ ntekpààticĩètè miɛke mutõmmú ke dò ò báá ò dònè muwɛrímú kòo di okpààti yo mmùu dii késĩnkũnne omáà.

⁹ Kè Kuyie nkááké wèè baké bè fõmmu bè kè pĩ ntekpààticĩètè miɛke mutõmmú o yèmmè kòo yie nDanniyɛeri ò nàké ti.

¹⁰ Ke né náké Danniyɛeri ke dò: Okpààti mómмуo nweè n nàké di dò nkényo ntii diiti kòò ś ndi kònti í dònne bedapàmbè tɔbè di yàà bo n fíté koò n kuɔ.

¹¹⁻¹² Kè Danniyɛerii náké wèè baké bè fõmmu bè kè bè pĩ ntekpààticĩètè miɛke mutõmmú ò tããté wè kòò bo mbè duò ntidiiti ke dò: N da báammu a ti yááké, mí nnè n népobè Ananniya nè Mikayɛeri nè Asadia kè bè nti duò ntikũnfãàti kè ti yo nke nti duò mmenébuo nkè ti yõ nkè dè mmɔke yewe tepíítè.

¹³ Kàa nti wéí tínti nè bedapàmbè tɔbè bèè yo nhokpààti kó mudii, de mònni kàa yà kè dè dõmmè, kàa né bo dòmè á mè dò.

¹⁴ Kè de kóo nìti yie nde kó tináànti kè bè yááké ke dò yewe tepíítè.

15 De kó yewe kó mepēētímè miēke, kè bè nsá mbe ìikè piéké ke pēētè bedapàmbè tǎbè bèè yo nhokpààti yo mmùù dii bemou.

16 Memème kòo sǎoté ké mbè duò ntikũnfǎàti mǎà ke bè mennínè okpààti kó mudii nè o naà.

17 Kè Kuyie nduó nde kó bedapàmbè benàà mecii mmèdiè nkè be nyé yepáte kè be yèmmè ñfòù, kè Danniyeri nno nke beí ntiduuntì nè mebenkùmè memou botí.

18 Kè dèe tuǎke okpààti Nebukannesaa do yē nhò dó ké bè wènní dii mǎnni kè wèè baké bè fǝmmu bè kè pī ntekpààticǝtè miēke mutǝmmú kòo bè kǝtenko.

19 Kòo kpààti bè nǎkénè bemou, òmǎù í mmànnè mecii nDanniyeri nè Annaniya nè Mikayeri nè Asadia. Memème kòo bè tǔóté o tǝmmú.

20 Kòo mbè nǎánnè bá kòò dó wèè bè beké tii ñnkè tii tu meyèmmè nè mecii nkpeti, be kó metènnímè nweni kèpēētè kuce tepíítè o eì kó bepǎābè nè o kó benitinǎmbè kǝme.

21 Kè Danniyeri mpī nhokpààti tǝmmú kètuǎkenè Siduusi naá ndii mǎnni okpààti diewè.

2

Nebukannesaa duómè tiduuntì kèyà tetenkaanitè

1 Nebukannesaa kpàti benni dèrì miēke, kòo dǎú ntiduuntì matì kè dèe ò di mediè mbá ò í nna ke duó.

2 Kòo duó nkè bèe tíí nho eì kó beyuwúòmbè bemou nè betetiebe nè bepǎābè kè bè bo ò nǎké o duuntì tu mù. Bè tǔòkoo dii mǎnni o borè kòo bè nǎké ke dò:

3 N dǎú ntiduuntì matì nti kè dè n di mediè nkè n dó di ti nni nnáké.

4 Kè bèe ò nàké nẹ Aramu eì kọbe kó tináàntì ke dọ: Okpààtì mbo sáá! A ti nàké a dọuntì, ti yóó da nàkému ti tu mù.

5 Kòo bẹ tẹ̀nné ke dọ: Kè di í n nàké n dọuntì nẹ ti tu mù n yóó di kékému kè di cẹ̀ĩ naá ntidobontì. N ti ntããté.

6 Kè di me nti nni nnàké n di pãmmú yepãrè di eyè ke di déúkùnnẹ. N nàkénè n dọuntì nẹ ti benkú mù.

7 Kè benitinòmbèe yíe kénáké okpààtì ke dọ: Okpààtì ti nàké a dọuntì, ti yóó da nàkému ti tu mù.

8 Kòo kpààtì dọ: Dè wenni! M banté ke dọ ndi dọ kénkpáá mọke mefiè mme di yà mèè kpéi n tããté ti.

9 Kè di me nyí n nàké n dọuntì tu mù n yóó di wènné kunasáá kùmáà ndi. Di dàkemu ke yó nni nsóu nke náá nsiyáábìsì kè dè yàa pèēténè. Mí mme n yè ndi n nàké n dọuntì nti, de m̀nni ndi m bo bantémè ke dọ ndi bo na ké n nàké ti benkú mù.

10 Kè benitinòmbèe yíe kòò nàké ke dọ: Òmòu í yóó na kédòò a mè mbékú ti kutenkú kuù mmieke, okpààtì m̀u mu nyí beké oyuwúòntò yoo oteteu yoo opãũ m̀u a me nti békú ti, bá kòò deu yoo ò kpeńni ke mamè.

11 A ti békú ti deumu, onìti m̀u ketenkè kie ñyĩnkè kou báá na ké ti nda nàké. Wèe bo ti nda nàké dè í tú wèe bo ketenkè ke mọke tinitikòntì.

12 De m̀nni kòo kpààtì mieke peike mediè nkòò dọ bèe kuò meciì nyembè bèè kó dimàà bo Babidònni.

13 Kè bèe pĩèké de kó tináàntì ke dọ bè dọ nkékuò meciì nyembè bem̀u. Kè bèe yúnì Danniyeri nẹ o nẹpobè ke bo bè kùò.

Kuyie mbenkemè Danniyeri okpààtì dọuntì

14-15 Kè Danniyɛrii bekenè meciì nhokpààti kó tihããpòntì kóo kótì Adiyòki, wèè do kàri ke bo kuɔ Babidɔnni kó meciì nyembè ke dò: Ba nkprí nte kòo kpààti duó ndinùù dindi kó kubotí? Kè Adiyòkii ò nàké tì dòmme páíí.

16 Kè Danniyɛri pánkɛe kɔte okpààti borè kóò bántè ke dò wèè ò pã mefiè nkòò yóó ò nàkému o dɔuñtì nè tì benkú mù.

17 Kè Danniyɛrii kò nké tì nàké o népobè Ananniya nè Mikayɛri nè Asadia.

18 Ke dò bèe bántè Kuyie nkè kùu bè kuó mmesémme ké bè dáa nde kó disòri kpɛti, kè bè báá bè wɛnnénè Babidɔnni kó meciì nyembè kékuɔ.

19 Mɛ̀m̀me kè Kuyie mbenke Danniyɛri de kó tidɔuñtì tu mù ò duó dè keyènkè, kòo kù sãnte ke dò:

20 Tí nsántí Kuyie nsáà,
kuù te tikpɛti nè meciì.

21 Kuù cèèri yemòrè nè yewe,
kuù ɔɔ bɔ nhokpààti kè kù me ndó kuù ò íi.
Kuù duó mmeciì mbèè mè m̀̀ke,
kuù ɔ nte kòo nìtì nnɔ nke baàti dèmarè.

22 Kuù ɔɔ benke onitì dèè tu disòri kperɛ.

Kuù yé dèè sòri dibìnni miɛke,
ke yé kù borè tumè kuwenniku nku.

23 F́́ nKuyie n yembè do tũ nkù n sántí f́́ nwe,
ke da dɔúnnè mutɔmmú,
f́́ ò duó mmeciì nnè muwɛrímú
ke m benke ti da beké tì,
ke ti dáa ntii kóónnè okpààti.

24 Kè Danniyɛrii kɔte Adiyòki borè okpààti do yé nwèè kuɔ meciì nyembè, kétuòkoo kóò nàké ke dò:

Báá kuɔ meɕii nyembè, n tanné okpààtì borè kè nh ò nàké o dɔuɔ̀tì nè tì benkú mù.

²⁵ Kè Adiyɔki pánkɛɛ kɔtenè Danniyɛri okpààtì borè kòò nàké ke dò: Sudaɔ kɔbe ti pĩrímúní bè, òmòu bo be miɛke ke bo na ke da nàké a dɔuɔ̀tì nè tì benkú mù.

Danniyɛri nàkémè okpààtì o dɔuɔ̀tì nè tì benkú mù

²⁶ Kòo kpààtì beké Danniyɛri bè do yu wè ke tú Betisasaa ke dò: A yē nha bo na ké n nàké n yà tì dɔuɔ̀tì ké n nàké tì benkúmàà?

²⁷ Kè Danniyɛrii ò tḗnné ke dò: Okpààtì, meɕii nyiè mòu í bo yoo onitinènti yoo opāũ yoo oteteu wèè bo na ké da nàké a dɔuɔ̀tì tu mù.

²⁸ Kuyie nné bomu kḗnkè kùu dáanko disòri kpɛti. Okpààtì Nebukannesaa, kuù dɔ́ ké da benke tì yóó tuɔkení. Nte a dɔ́ ntì dɔuɔ̀tì keyènkè a dɔ́:

²⁹ Okpààtì a duó dìi m̀nni kéntoti a yèmmè dèè kpaaní de kpéí, kè wèè dáanko disòri kpɛti kòò da benke tì yóó tuɔkení yewe yèè kpaaní.

³⁰ Kuyie nkuù tì nni ndáa, ndè í tú kù yē n cii ke pḗtè besɔmbe, kù tì nni ndáa nkè m bo ti nda nàkému kàa yī́tè tì da kónnè a yèmmè miɛke.

³¹ Okpààtì nte a yà dè a dɔuɔ̀tì miɛke: A yà tetenkaanitè nte kè tè ðeu ke mènke ðeu bá tè í m̀ke tè m̀mè ke duò tikòmbùòtì ke miɛti ke cómmú a ìkè.

³² Kè te yuu tú mesɔ mmáà, te cĩncĩnni nè te baà nkè dè tu timátì péítì, te p̀utì nè te kpèrè kè dè tu disɔ̀wũ̀.

³³ Kè te tààke tú timátì, kè te naàcèi dikèè tu timátì dīterì tiyaatì.

³⁴ Kàa ntè wùó nkè dità̀rì marì cáténí dità̀rì ìnkè nè ðimáà bá òmòu í ði nampe kè ði mbírímúní ke bó́tè te tààke ì tu timátì nè tiyaatì kè dèe bóó́tè bóó́tè.

35 Timátì nè tiyaatì nè disəwũḽ nè mebieirimε nè mesəw nkè dèe naá nkutāyukú kè kuyaakù dè tùóté kù ɔ̄ tùóté mèè botí muyabuḽ, kàa dè m̀h̀t̀o. Ditári d̀i do t̀è b̀t̀é k̀è dindii naá nditári dieri k̀épiε nketenk̀è keməu.

36 Okpààti a yà t̀i d̀əùnt̀i nti. Né nte t̀i benkú mù:

37 F̀ḽḽ tu okpààti ẁèè p̀èḗt̀é besəmbε bεməu. Kuyie nkuù da duḽ ntikpàti ǹè muwērímú kàa kpeñ̀ni kàa ỳèt̀ir̀i dεu.

38 Kuyie n duḽ nf̀ḽ nwe beǹit̀ib̀è ǹè iwũḽ ǹè tiwanwant̀i ǹè tiǹèti kàa d̀è baké. Okpààti f̀ḽḽ tu tetenkaaǹit̀è yuu, mesəw nkperi.

39 A kó dif̀nkuò dikpààtiyuu ter̀i d̀i yóó ànné di wērímú í t̀ùḽke a k̄mu, dindi kó dif̀nkuò, k̀è ditáánni ànné d̀i tu disəwũḽ k̀épité kutenkú kuməu.

40 K̀è dikpààtiyuu naanǹi ànné k̀énkpeñ̀ni ke d̀ò ntimát̀i, timát̀i p̀ùḽ mmèè botí ke ỳour̀i deməu, mèè botí nku dε kó dikpààtiyuu yóó p̀əntem̀è yeketiye.

41 K̀éndònnè a ỳàm̀è tetenkaaǹit̀è naàc̀èi k̀əkénè̀m̀è tiyaat̀i ǹè timát̀i, d̀endε benkú ke tú metaumm̀è í yó mbo dε kó dikpààtiyuu mieke k̀è di né ẁēte k̀énkpeñ̀ni di mieke timát̀i t̀ēm̀è.

42 Inómbi ìi k̀əkénè̀ tiyaat̀i ǹè timát̀i d̀endε benkú ke d̀ò nde kó dikpààtiyuu yó nkpeñ̀ni kupíkú k̀ùmáà ndi, k̀è kutekú c̀ĩnni.

43 D̀è benkú ke d̀ò nde kó bekpààtib̀è yóó taunnè betə̀b̀è mbε k̀empuokú betə̀b̀è kó besapàmb̀è. Dε kó metaumm̀è mε nyí yó nkpeñ̀ni, k̀éndònnè timát̀i ɔ̄ í ntaunnè̀m̀è tiyaat̀i.

44 Dε kó tikpàti m̀ənni ndi Kuyie nyóó ànnè̀m̀è dikpààtiyuu ter̀i d̀i yóó p̀ənte yesənyε ỳèè di niiténè

bá yè ténke bá mbo kè dindi né mbo sáà.

⁴⁵ A do yà dìi tãrì kè dì cãténì ditãrì ñnkè nè dimáà bá òmòu í dì nampe kè dì bìrímúnì ke pònte timátì nè disòwũ ò nè tiyaatì nè mebiirimè nè mesòò. Okpààti, Kuyie nkuù da dáa ndèè yóó tuòkení. De kó tidòuntì tu timóm̄m̄nti nti kàa dò nkéyie n da nàké tì.

⁴⁶ Kòo kpààti Nebukannesaa do kénínkóo Danniyeri ìkè kóò sãnte kóò dèúkũnne kèduó nkè bèe ò pãmmú yepãrè nè tũdààribè bebotí bebotí,

⁴⁷ kèdeè kòo náké Danniyeri ke dò: Kuyie ndi tũ nkù kuù mènke deunè desònne demòu ke pèèté yebòkè, kuù baké bekpààtibè, kuù máà dáanko dèè sòri ke yé f̄s̄ò máà na ke n dáa ndisòri kp̄eti.

⁴⁸ De kó dif̄nkúò kòo kpààti dèúkũnne Danniyeri kóò pãmmú yepãrè sàayè kóò baá mBabidònni kè weè mbaké mecii nyembè bemòu.

⁴⁹ Kè Danniyerii beké okpààti kòo baá nSadidaki nè Mesaki nè Abèedi-Nekoo Babidònni temp̄e nkè wenwe ntú wèè tũ nhokpààti.

3

Nebukannesaa dòòmè tesòtenkaanitè

¹ Kòo kpààti Nebukannesaa dàò tesòtenkaanitè kè te okùmè mbo métiribè sipisitãati, mep̄kùmè métiribè mètãati. Kòo duó nkè bèe tè cònné Babidònni temp̄e mmieke Duda kó kubiriku,

² kèt̄s̄ mBabidònni kó itemp̄e nyimòu mieke, kè bèe náké mìnísibè nè kùmàndáabè diebè nè besám̄p̄óbè nè méérìbè nè bedítídòumbè nè bebeémbè diebè nè besám̄p̄óbè ke dà bèe kòtení kè bèe ànné dibanni tetenkaanitè ò dòò tè kp̄eí.

3 Kè bekperíbè bemouu tí nkékari okpààti Nebukannesaa tenkaanìtè ìkè.

4 Wèè ni dibanni kó ikuó kòo pĩ̀kè ke d̀: Yehèkè yemou kabè, ibotí imou kénténè okpààti b́i ntì.

5 Kè di kèè diì m̀nni siheú kuàmmè nè itā́rí nè tikùtìdùùtì nè tibómbonti nè yetā́tehe nè sipómpṹs ćnke debémbénnè demou, dí nínkú dimou okpààti kó tesə́ntenkaanìtè ìkè kè t̀ dou.

6 Kòò m̀u yete ò bo nínkúmè kédou ntesə́ntenkaanìtè bèè ò ānné dihā́tòu mièkè.

7 Bè kèè diì m̀nni siheú kuàmmè nè itā́rí nè tikùtìdùùtì nè tibómbonti nè yetā́tehe nè sipómpṹs ćnke debémbénnè demou, ke nínkú bemou ketenkè kédou nhokpààti c̀óné t̀è sə́ntenkaanìtè.

Danniyeri népobè yetemè bè bo d̀umme tesə́ntenkaanìtè

8 Dende bàmbà nkè Babidanni kabè mabèè kote kénáké okpààti Sifube kpéí nke d̀:

9 Okpààti m̀bo sáà!

10 Okpààti f̀ò m̀mmuə nduó ndinùu ke tú kè bè eé siheú nè itā́rí ke bentè tikùtìdùùtì nè tibómbonti ke eé yetā́tehe nè sipómpṹs ke bentè debémbénnè demou, bá wè wèè nínkú kédou ntesə́ntenkaanìtè.

11 Kè wèè yete ò bo nínkúmè kédou ntesə́ntenkaanìtè bèè ò dootóo dihā́tòu mièkè.

12 Okpààti Sifube Sadidaki nè Mesaki nè Abēedi-Nekoo a bá mbè Babidanni kó itempē mbè í yie nha b́i ndi nùu! Bè yetemu a kó yebòkè ke í d̀ kédou ntesə́ntenkaanìtè a c̀óné t̀è.

13 Kè Nebukannesaa mièkè pèike mediè nkòo duó nkè bèè yúní Sadidaki nè Mesaki nè Abēedi-Nekoo kè bèè tuòkení.

14 Kòò bè beke ke dò: Sadidaki nè Mesaki nè Abɛɛdi-Nekoo mènke nwe di yetemè n kó yebakè ke yete di bo dɔummè tesɔatenkaanitè n cònné tɛ̀à?

15 Bè yóó wɛ̀te kéheému sihéú nè itārí kébente tikùtidùùti nè tibómbonti kéheé yetátshe nè sipómpṹ kébente debémbénnè demɔu. De m̀nni dí d̀ nkénínkúmu kédou ntesɔatenkaanitè, kè di me nyete di tati dihã́atou mieke nke. De m̀nni kè n né yà Kuyie nkùú yóó di deetè n ǹutè mieke.

16 Sadidaki nè Mesaki nè Abɛɛdi-Nekoo kè bèe t́nné okpà̀ati ke d̀: Ti í m̀ke ti bo da náké tì.

17 Kuyie nti tũ nkù bo na ké tí deeténè dihã́atou ke tí deetè a ǹutè mieke.

18 Bá kè kù me nyí ti deetè, á nyé ke d̀ nti yetemu a bakè, ti me nyí yóó d̀ou ntesɔatenkaanitè a cònné tɛ̀!

19 Kè Nebukannesaa miekee peike mediè nSadidaki nè Mesaki nè Abɛɛdi-Nekoo kòò ìkè yã̀tire, kòò duó nkè bèe yíe muhã́á ndihã́atou kè dìi tonkè kèpɛ́ɛtè di ò ndòmmè kuce mèyiekè.

20 Kòò péi mbehã́ãpòmbè bèè kpeñni ke d̀ bèe bóú Sadidaki nè Mesaki nè Abɛɛdi-Nekoo kédootóo di mieke.

21 Kè bèe bè pĩ nkéboú kè bè ã be yà̀ati, be yàatà̀ake nè be yàabòrè ke ókénè be ḱí, kè bèe bè dootóo dihã́atou mieke.

22 Ke ś nhokpà̀ati béi nkè bè tũnne o nùú ke yíe muhã́á ndihã́atou kè dì tònkè ke wṹsté. Kè fehã́ãdeñfèe kuɔ behã́ãpòmbè bèè do bè pĩ nkédootóo de mieke.

23 Sadidaki nè Mesaki nè Abɛɛdi-Nekoo kè bèe do betã́ati dihã́atou mieke ke bóú.

Kuyie ndeetémè Danniyeri népobè dihã́atou mieke

24 De m̀̀nni k̀̀ d̀̀e di okp̀̀at̀̀i Ǹ̀ebukannesaa mediè nk̀̀ è nyóó daate kòò it̀̀e dit̀̀nni mièke k̀̀èbeke o kó bet̀̀umb̀̀e ke d̀̀ò: Di í bou benit̀̀ib̀̀e b̀̀et̀̀aati ndi ke doot̀̀ó dihaātou mièkaà? K̀̀è b̀̀e è ò t̀̀énné ke d̀̀ò: Okp̀̀at̀̀i mem̀̀me.

25 Kòò d̀̀ò: N né wúó nh̄ mbenit̀̀ib̀̀e b̀̀enàà k̀̀è b̀̀e c̀̀enti muh̄á mièke bá b̀̀e í bou, be m̀̀òu me nyí k̀̀ute, kòo naanwè m̀̀òu d̀̀e bo ke dònne Kuyie nt̀̀nni?

26 Kòo kp̀̀at̀̀i t̀̀ónko dihaātou kó dib̀̀òri ke yú ke d̀̀ò: Sadidaki nè Mesaki nè Ab̀̀edi-Nekoo b̀̀è b̀̀aá nKuyie nk̀̀uù baké k̀̀éink̀̀e nè ketenk̀̀e, ỳ̀enǹ̀enni k̀̀ék̀̀etení diè!

K̀̀è b̀̀e è ỳ̀enni b̀̀et̀̀aati dihaātou mièke.

27 K̀̀è m̀̀iníisib̀̀e nè k̀̀um̀̀andáàb̀̀e dièb̀̀e nè besámp̀̀ób̀̀e nè méérìb̀̀e k̀̀è b̀̀e è tíi nk̀̀e b̀̀e ẁ̀énní, ke ś mmuh̄á nyí b̀̀e k̀̀aáké, be ỳ̀ùti keté ke í w̄s̄t̀̀e, be ỳ̀at̀̀i me nyí c̀̀úté, kuyukú nóu keté ke í b̀̀e d̀̀èke.

28 Kòo kp̀̀at̀̀i p̄ĩk̀̀e ke d̀̀ò: Kuyie nSadidaki nè Mesaki nè Ab̀̀edi-Nekoo t̄ nk̀̀u ỳ̀et̀̀iri ndeu, kuù t̀̀nni ku t̀̀nni k̀̀è di d̀̀et̀̀e ku kó bet̀̀umb̀̀e, b̀̀e do ku ndé ke yete mí nhokp̀̀at̀̀i n kp̀̀eti, ke yíé nke duó mbemàà ke tú b̀̀e bo b̀̀e f̀̀éümmè t̄ñnè b̀̀e bo yóumè Kuyie mbè t̄ nk̀̀u, kédou nyeb̀̀ak̀̀e.

29 D̀̀e è kp̀̀éi nte k̀̀è n yóó yeè ke d̀̀ò: Bá wèè niti, bá kòo botí tú k̀̀u, bá kòò ỳ̀enni d̀̀e, bá kòò ná nt̀̀i náant̀̀i wèè bo s̄á nKuyie nSadidaki nè Mesaki nè Ab̀̀edi-Nekoo b̀̀e b̀̀aá nk̀̀u b̀̀e è ò k̀̀éké kòo c̄f̀̀èt̀̀e naá ndidobonni. Dib̀̀ò mari báá na kéd̀̀et̀̀e miè mbotí benit̀̀ib̀̀e.

30 De kó dif̄nk̀̀uò k̀̀è Ǹ̀ebukannesaa duó nSadidaki nè Mesaki nè Ab̀̀edi-Nekoo yekàrè ỳ̀èè p̄èt̀̀e ò do b̀̀e duó nyè.

31 Kòo kpààtì béinnè benìtìbè bemou ibotí imou kòbe ketenkè kemou kòbe ke dò: Dí mbo kè dè naati dimou.

32 N wènté ke s̄ ndè wenni ke dò n náké benìtìbè kè bè nyé Kuyie nkùù baké kèinkè nè ketenkè kù dòò tì dieti n kpéi.

33 De kó medòòrìmè càmmè deumu mediè, kù dòò tì dieti kpeti nti, kuù yó mbaké s̄à, ku kpàtì í yó mmàke kumàнку.

4

Okpààtì dǎummè tidòuntì káyà mutie diemù

1 Mí nNebukannesaa kè nní mbo n kpààtìc̄t̄t̄è kè dè naati, demou kè dè cèntì mesàà.

2 Keyènkè makè kè n duó káyà tidòuntì matì kè dè n di mediè nké m p̄ nkufòwaá.

3 Kè n duó nké bèe tíi mmeciì nyembè bemou bèè bo Babidònni kè bè bo n náké de kó tidòuntì tu mù,

4 beyuwúòmbè nè betetiebe nè bediebè nè bedítìbòmbè bè tùòkení dìi mònni kè m bè nàké n dòuntì. Òmòu me nyí na ke bo n náké tì tu mù.

5 De kó difònkúò kè Danniyeri bè do yu wè n kó dibòò yètìrì ke dò Betisasaa, kè Kuyie nkó Muyaá nhò bonè, kòo tuòkení kè nh ò nàké n dòuntì.

6 Kè m b́i nke dò: Betisasaa f̄ nwèè baké b̄p̄āābè n yému ke dò nKuyie nkó Muyaá nda bonè kè timati s̄ í nda di, á n náké n yà tì dòuntì benkú mù.

7 Nte n duó ke yà dè:
N duó ke yà mutie mamù mmu kè mù yènní kutenkù cuokè ke deu mediè.

8 Kè kpenke kè mu b̄ake dèke ke káá ntiwetì.

Kè kutenkù kuməu kəbe mù wùó.

⁹ Kè mu fãàtì wenni mesàà
kè mù pɛitɛ yɛbe.

Dèè fòu ketenkè ñnkè kè dè pɛti de kó mudii mu
borè.

Kè tikpasĩntì dieku mu déè,
kè sinəw cekù si yĩntì mu bake.
Bá dèè botí kè dè mu nfòunè.

¹⁰ Kè m baa nkpaá duó n dɔ̀u ñnkè kɛ̀yà Kuyie
ntɔ̀nnì marì kè dì cùténì dɛ̀ñnkè,

¹¹ kɛ̀pĩ̀kɛ̀ ke dò:

Kɔ̀ũ̀nè de kó mutie!

Cíénè mu bake kɛ̀yuo mmu fãàtì
kɛ̀yáá mu be kè tikpasĩntì cíétɛ
kè tinòtìi ítɛ kɛ̀yuo mmu bake,

¹² kɛ̀yóu kè dikũ̀nnì nkpaá fííkú
nè icĩ̀ ndikpàà mieke,

ké dì pítinné timátì kó mɛ̀fĩ̀mme nè disəwũ̀ð kɔ̀mɛ.

Kè dìi mantè kɛ̀búútɛ nè timaàntì
kɛ̀cááké timútì tiwanwantì kɔ̀mɛ.

¹³ De kó dikũ̀nnì tɛ̀nke bá mməke menitiyèmmè

bè bo di duó nfeɔ̀fè kɔ̀mɛ

kè dìi cááké timútì

ké mme ndò nke dò yɛbie nyèyiekè.

¹⁴ Kuyie ntɔ̀rɛ̀ yɛ̀è nàkɛ̀ de kó tináàntì kè dè bo
yie nkè benitibè bəməuu banté Kuyie n kùu baké
kɛ̀ñnkè nè ketenkè kuù bakémè yekpààtiyə yəməu
kutenkù mieke, ke duò ntikpàtì kù tì dónè wè bá kòò
tu osám̀pòu.

¹⁵ Mí nhokpààtì Nɛ̀bukannɛsaa n yà tìi dɔ̀uñtì nti.
Fó mBetisasaa a né n nàkɛ̀ tì benkú mù, nh èi kó

meciì nyembè òmòù í na ke bo n náké tí tu mù, fǒ mmè nyóó namu ke yé Kuyie nkó Muyaá nda bonèmè.

Danniyeri nàkémè okpààti o dɔ̀ùnti tu mù

¹⁶ Kè dèe di Danniyeri bè tu wè Betisasaa kóò kpeí mediè nkóò kàkénè dimònni sámǒ. Kòo kpààti ò nàké ke dò: Betisasaa a báá yóu kè de kó tidɔ̀ùnti nè ti benkùmè kè dè da kàkénè. Kè Betisasaa ò ténne ke dò: Okpààti, kè de kó tidɔ̀ùnti nè ti benkùmè kè dè do nwetìnè a dootitòbè mbè!

¹⁷ A yà mùù tie kè mù deu ke kpeíni kè mu bake dèke ke káá ntiwetì kè kutenkù kumòu kòbe mù wùò.

¹⁸ Kè mu fààti wenni kè mù piéké yebe dèè kó dimàà fòu ketenkè ìnkè kè dè yé yo, kè tikpasinti dieku mu dèè nkè sinò cekù si yìnti mu bake ìnkè.

¹⁹ Okpààti fǒò tu de kó mutie, a deukemu ke kpenke, kàa diekù tùòke tiwetì kàa kpàti pité kutenkù kumòu.

²⁰ De kó difǒnkùò kàa yà Kuyie ntōnni kè di cùténí keínkè ke náá nke tú: Kǒñè de kó mutie kèbò nke yóu dikūnni kè di nfiíkú dikpàà mièke kè di di pitinné mēfimme timáti kōme nè disòwũð kōme kè dii mantè kénwēñnè tiwanwanti ke dò yebie nyèyiekè.

²¹ Okpààti nte de kó tidɔ̀ùnti benkù mù. Kuyie nkùù baké keínkè nè ketenkè kuù tí tǎátè a kpéí.

²² Bè yóó da betimu benitìbè cuokè! Kàa nwēnné tikpasinti ke bo ke cáá ntimúti fenàdfè kōme, kè timaànti da búútè kàa mbo de kó meborime mièke ke dò yebie nyèyiekè. De kó yebie nkó mepèétimè mièke a bo banté ke dò nKuyie nkùù baké keínkè nè

ketenkè kuù baké yekpààtìyọ yemou ketenkè ìnkè ke duò ntikpàtì kù tì dọ nwè.

²³ Mutie kũnni bè yóu di nè icĩē ndende benkú ke tú: Bè yóó wēte ke da duómmu tikpàtì a bo banté dii m̀nni ke dò nKuyie nkuù baké keĩnkè nè ketenkè,

²⁴ nè de kpéi n da báámmu okpààtì ke tú, a kénté itiē n yóó da duó nyì. Yóu a yei nnè meyetímè a d̀ori mè, kénd̀ori dèè wenni, kénd̀ori beçĩribè mesàà, kè dè yèmmè á nsóké meborime sààmè miēke.

Okpààtì Nebukannesaa d̀ùnti d̀̀m̀

²⁵ Bè do nàké tii kó dimàà okpààtì Nebukannesaa kè tii d̀̀.

²⁶ Dè m̀ke dii m̀nni dibenni dimáà kòo ncenti o kpààtìcĩētè kudànkù ìnkè Babid̀nni,

²⁷ k̀pĩēkè ke dò: Nte Babid̀nni dihei dieri! M̀ di maá nè n ǹu! N deumu ke kpeñni ke nò nke d̀ori demou kè dè wenni.

²⁸ Ò kpaá me nnáá nkè metammè mamèe béinni keĩnkè ke dò: Okpààtì Nebukannesaa bè da cũmmu tikpàtì!

²⁹ Bè yóó da betimu benit̀bè cuokè kàa nwēñnè tiwanwanti ke f̀u, k̀ncáá timúti fenààfè k̀me, k̀mbo de kó meborime miēke ke dò yebie nyèyiekè. De kó dif̀nkúò kàa banté ke dò nKuyie nkùù baké keĩnkè nè ketenkè kuù baké yekpààtìyọ yemou ketenkè ìnkè ke duò ntikpàtì kù tì dónè wè.

³⁰ Dende bàmbà nkè de kó tináant̀ti d̀̀ kè bèe beti Nebukannesaa benit̀bè cuokè, kòo ncáá ntimúti fenààfè k̀me, kè timaant̀ti ò bùúté, kòo yùt̀ti okè k̀pēētè fetúúfè kó ticiti, kòo nónkuót̀ti naánnè siǹo kpeti.

Nebukannesaa yèmmè wenkè

31 Yɛbie nyɛyiekè kó difɔ̀nkúò, mí nNebukannesaa kè m bóúté keĩnkè bíkè kè menitiyèmmèe wɛ̀te ké n ta, kè n sãnte Kuyie nkùù baké keĩnkè nè ketenkè kù bomè sáà, ké nku nsántí ke tú: A deumu, a kpàtì í m̀ake kum̀anku, a baké sáà nwe.

32 Kutenkù k̀obe bá kè bè sũ a í bè kà̀annè, a d̀ori a dómè mmè ketenkè k̀obe nè keĩnkè k̀obe. Òm̀ou báá na k̀eyete a yẽ mm̀u yoo ò da sei.

33 Dɛ m̀onnì ndi n wɛ̀te ke pètémè meyèmmè mèè do te kè n kpàtì ndeu, kè n kó betũmbè nè bekperíbè kè bèe wɛ̀te ké n yúnì, kè Kuyie nni nduó ntikpàtì, kè n yètìrì né d̀ake deuke k̀epɛ̀tè dì do d̀ommè.

34 Dɛ m̀onnì mí nNebukannesaa kè m béi nke d̀: Dèè kpéi nte kè n sãnte f́ nKuyie nke da déúkunko. A d̀ori dèè kó dim̀àà s̀iému. A t̀ommú mum̀ou wennimu, k̀aa ǹ nke k̀ékunko sifeí yembè.

5

Okpàtì Baditasaa ànnémè dibanni

1 Diyiè mari k̀o kpàtì Baditasaa ànné dibanni, k̀yú o èi kó bekperíbè, kè bè mbo tek̀upítè (1000) k̀embo dibanni, k̀ò yã menaà.

2 O yèmmè càtè dìi m̀onnì k̀ò d̀, bèe túóténì isò̀bò̀ke nè tim̀atì péitì kpɛyi, o cice Nebukannesaa do t̀oní ì Sedisadèmmu kó Kuyie ncĩ̀tè kè bèe yànnè, wenwe nè o èi kó bekperíbè nè o pobè nè o pocĩ̀.

3 Kè bèe túóténì Kuyie ncĩ̀tè kó ibò̀ke bè do t̀oní ì Sedisadèmmu k̀éduó nhokpàtì kè bèe yànnè wenwe nè o èi kó bekperíbè nè o pobè nè o pocĩ̀.

4 Bè yã dìi m̀onnì k̀énsànnè k̀endiè nke sãntí sitenkaanì mesò̀ nkpesi nè tim̀atì péitì kpesi nè

disɔwũð kpɛsi nè timátì kpɛsi nè idéí kpɛsi nè yetárè kpɛsi.

⁵ Dɛndɛ bàmbà nkè tenòùtè matèe yènní kénwãũ kumarí defítírè také bè kàri dè tekprààtìcǐfètè. Kòo kprààtìi tɛ yà kɛ dò màtì màtì kè dèe ò kpeí,

⁶ kóò kpeí mediè nkòo ìkèe yātìrɛ, kòo kǎmbùàtìi do mediè, nkòo núù nní nkpeutí kɛ bokù yetòbè.

⁷ Kòo pǐéké kɛ dò bèe yúní benitinòmbè nè bɛpǎǎbè nè bɛdítìbòmbè. Kè bèe bè yúní. Kòo bè nàké kɛ dò: Wèè bo banté i nwārii ké n náké ì tu mù m bo ò datínnè tɛyààsààtì kóò dùú mmɛsɔfimmɛ kòò ntú otǎánwè n kpàtì miɛkɛ.

⁸ Bèè kòtɛní bɛmɔu, òmòu mɛ nyí nna kɛ kàa ndɛ kó iwārii kɛ nàké okprààtì dɛ kó tináaǎtì tu mù.

⁹ Kè dèe di Baditasaa kòo ìkè dǎkɛ yíe yātìrɛ mediè. Kè dè múnkɛe di o èi kó bɛkperíbè mediè.

Danniyɛri nàkémè okprààtì iwārii tú mù

¹⁰ Kòo kprààtì Nebukannesaa pokùu onitipokprààtìi kèè bè kuòmmè kétaroo dibanni kó kudieku miɛkɛ bè kàri dè kébéi nkɛ dò: Okprààtì mbo sǎǎ! A báá yóu kàa kǎmbùàtì nduò kàa ìkè yātìrì.

¹¹ A kpààtìyuu miɛkɛ onìtì bomu Kuyie nkó Muyaá mbonè wè. A cìcɛ kó tikpàtì miɛkɛ nkɛ ti do bantémè ò wùómmè diyuu kɛ yé dɛmɔu, kòo cii ndònnè Kuyie nkǎmɛ. Dɛè do tɛ kàa cìcɛ Nebukannesaa duó nkòo mbaké mɛcìi nyembè bɛmɔu nè benitinòmbè nè bɛpǎǎbè nè bɛtɛtìɛbɛ nè bɛdítìbòmbè.

¹² O kó mɛcìi cǎámmu kòò yé dɛmɔu, kɛ nɔ nkɛ bɛí ntidòuǹtì kɛ bɛí yɛnǎáǎhǎntíyè, kɛ nɔ nkɛ dáanko

tìi sàri. Duó nkè bèe yúní de kóo nìtì bè tu wè Danniyeri, okpààtì do yu wè ke dè Betisasaa kòo ti náké i nwārii tú mù.

13 Kè bèe yúní Danniyeri, kòo kpààtì ò beke ke dè: Fṣṣ tu Danniyeri, n cice okpààtì Nebukannesaa do tṣnì tìi daatì Sudaa tenkè ti kó kùmakàà?

14 N kèè bè tumè a mṣke Kuyie nkó Muyaá nke wúo ndiyuu, ke ciì, kàa ciì ncáá.

15 Bè yúnímu die mmeciì nyembè nè benitinòmbè, kè bè bo kàa nyiwārii ké n náké ì tu mù, bè me nyí na.

16 Kè bè n náké ke tú fṣ nno nke náá nyenáañhántíyè tu mù ke no nke dáanko tìi sàri. Kàa na ke kàa nyiwārii ìi nke ò náké ì tu mù, bè da dátínné tiyaàsààtì ke da dúú mmesṣoffimme, kàa ntú otáánwè n kpàtì mièke.

17 Kè Danniyerii ténne okpààtì ke dè: Okpààtì nte a cuuti nè a pāre, yoo a dè pā otòu mṣu, n né yóo kaammu bake de kó iwārii ké da náké ì tu mù.

18 Kuyie nkùu baké kēinkè nè ketenkè kuù do dṣò a cice Nebukannesaa okpààtì diewè. Kòo yètìri ndeu kè bè ò dé,

19 nè de kpéi nkè titenti timṣu kṣbe, ibotí imṣu kṣnti nhau o ìikè, kòò kòu ò dṣ kékuṣ bè, ke yóu betṣbè, ke kékùnko ò dṣ kékékùnne bè, ke déúkùnko ò dṣ kédéúkùnko bè.

20 Kòo ànné tefentè kè tepòtèe ò deuté kè Kuyie nhò bṣntení kòo pàà tikpàtì.

21 Kè bèe ò bèti benitibè cuokè, kòò nfòu fèṣfè kṣme ke wēínè dikpàá kóo sāmmarímú kéndiiti timútì fenàáfè kṣme, kè timaàntì ò bùúté kòò mme ndò nke kémúnè ò bo bantémè ke dè nKuyie nkùu baké

keĩnkè nè ketenkè kuù baké yekpààtiyɔ yeməu, ke ð̄ ðéúkùnnè kù d́ kédéúkùnnè wè.

²² F́ n̄ho bire Baditasaa kàa dè yé deməu baké, a me nyí kékùnnè amáà.

²³ A yeténè ti Yiè n̄Kuyie nku kuù baké keĩnkè a duó ndì m̀nnì kè bè t̄nì ku c̄f̄ètè kó ikəutébòòkè kè di ȳonnè menàà nf̄́ nnè a ei kó bekperibè nè a pobè nè a poc̄f̄è. De kó dif̄nkúò kàa diè nke s̄ántí sisəotenkaanì nè disəowũ̀ð kpesi nè timátì p̄éti kpesi nè timátì kpesi nè ideí kpesi nè yetárè kpesi. Ke s̄ántí dèè í wúó, ndè me nyí yo, dè me nyí yé dèmarè, ke yó a bo s̄antemè Kuyie nkùù t̄o a fòm̄mu ku nou mièke, yí nk̄mu nè nanke k̄mu.

²⁴ Kè Kuyie mme nt̄nní teǹùtè kè tè w̄ari ì nw̄arii.

²⁵ Nte iw̄arii ì w̄ari ì tu mù: Mende, mende, Tekedi, Padis̄inni.

²⁶ Nte de kó yetannò d́ kénáké tì: Mende, dè benkú ke tú Kuyie nkààmmu a kpàtì we kè yè dèè.

²⁷ Tekedi, kè bè benné a c̄éékù t̄ebiètè ke s̄́ nha yau.

²⁸ Padis̄inni, bè toté a kpàtì ke tì duó m̄Mediibe nè Perisiibe.

²⁹ Kè Baditasaa duó nkòo t̄ombèe dátinné Danniyɛeri tiyaàsààtì kóò dùú m̄mesəffimme kè bèe p̄ĩéké ke d́ ò tu onitit̄ánwè o kpàtì mièke.

³⁰ De kó keyènkè kemáà mièke nke bè kùəmə okpààtì Baditasaa.

6

¹ Kè Dariyuusi Mediibe botí kouu cəuté tikpàtì, ke

só nhò m̀̀ke yebie nsipísikuò nè yèdèè.

Danniyeri dootit̀̀bè ò dìmmè

² M̀̀m̀m̀e k̀̀e Dariyuusii ãnnè k̀̀m̀m̀ndáàb̀̀e tek̀̀ùt̀̀e nè sipísidè (120) o temp̃ m̀̀mieke k̀̀e b̀̀e mbaké nè o ỳ̀t̀̀iri.

³ K̀̀òo t̃ãt̀̀e m̀̀ǹǹísib̀̀e b̀̀et̃ããti b̀̀èè ỳ̀o mbaké k̀̀m̀m̀ndáàb̀̀e ke b̀̀e ñáa m̀̀be t̃mm̀ú bo ncenti m̀̀èè botí k̀̀e d̀̀e yie nk̀̀o k̀̀p̀̀ere marè báá cake. K̀̀e Danniyeri ntú be k̀̀òo m̀̀ù,

⁴ k̀̀òo mp̃̀nk̀̀ù bet̀̀ab̀̀e bedé nè k̀̀m̀m̀ndáàb̀̀e mecii m̀̀mediè, k̀̀òo kp̃̀ãti ndó k̀̀òo baá ndihèi dimou mut̃mm̀ú.

⁵ Nè de kp̃̀éi nk̀̀e m̀̀ǹǹísib̀̀e nè k̀̀m̀m̀ndáàb̀̀e k̀̀e b̀̀e nwanti ke bo yà Danniyeri bo ndòò meyei mmamè de k̀̀o tikp̃̀ati yete m̀̀e. B̀̀e me nyí nyà o k̀̀o meyetimè m̀̀m̀e yoo mecaàrimè, k̀̀e b̀̀e nsó nho k̀̀p̀̀ere demou do nséi nwe, t̃imatì í bo b̀̀e bo ò sei ntii ìnk̀̀e.

⁶ K̀̀e b̀̀eè ỳ̀o k̀̀énáké bemáa ke d̀̀o: Ti í ỳ̀oó yà Danniyeri k̀̀o meyei mmamè k̀̀e ti sàa í ò dìnnè Kuyie nhò tũ nk̀̀u kuó ìnk̀̀e nke.

⁷ Beǹ̀ùb̀̀e bedé bembè nè k̀̀m̀m̀ndáàb̀̀e k̀̀e b̀̀eè unnè k̀̀ék̀̀ote okp̃̀ãti borè mecãã nk̀̀òò nàkè ke d̀̀o: Okp̃̀ãti Dariyuusi mbo sãa!

⁸ M̀̀ǹǹísib̀̀e nè k̀̀m̀m̀ndáàb̀̀e dieb̀̀e nè besám̀̀p̀̀ob̀̀e nè méerib̀̀e nè diheì k̀̀o bek̀̀ótib̀̀e b̀̀eè t̃ii nke t̃ãt̀̀e ke tú b̀̀e bo da náké k̀̀aa béi ndinùu mari ke di w̃ari dii tu ot̃ank̀̀ù òm̀̀aa mieke t̃inti beǹ̀it̀̀ib̀̀e timou tí mbáa nf̃̀òò máa, òm̀̀ù báá bántè Kuyie nyoo onit̀̀i t̀̀òu m̀̀ù, k̀̀e d̀̀e í tú f̃̀òò máa ndi ti bo mbáammè. K̀̀e wèè yete ke b̃ántè deterè marè b̀̀eè ò dootóo yec̀̀iric̀̀irè ã dii f̃̀òt̀̀iri mieke.

9 Okpààti, dǎú nde kó dinùù kékú a cannimè kè de kó dinùù ténke báá ceete, kéndonnè Mediibe nè Perisiibe kó ikuó.

10 Mèmmè kòo kpààti Dariyuusii wāri de kó dipátiri kékú o kó mecannimè.

Bè dootóomè Danniyɛri yecìrìcìrè fṣ̀tìrì

11 Danniyɛri kèè dii mǎnni de kó dinùù dǎúmmè kòo kpààti ìkú o kó mecannimè, kòo kò nho cǐtè kédèke kudànkú kó kudieku kékpeté fenétibè Sedisademmu bíkè ke ní nínkú kébántè Kuyie nké kù sǎnte kuce mètàāti diyìè òmáà mièke ò baa do ò ndǎrimè.

12 Kòo dootitǎbèe kǎte mecǎā nho cǐtè ke bo ò paaté ke nsǎ nhò bàá nKuyie nke kù kuònnè.

13 Kè bèe kǎte okpààti borè kóò náké ke dǎ: Okpààti a í wāri dipátiri ke ìkú a cannimè ke tú we ntǎnkú mièke ti ndǎú nfǎǎ mǎà, kè wèè me nyete ke dǎú ndeterè marè yoo oniti mǎu bèe ò dootóo yecìrìcìrè ã dii fṣ̀tìrì mièkǎ? Kòo kpààti dǎ: Weti weti! Tinti n tǎātémè kéndonnè Mediibe nè Perisiibe kó ikuó tì í yóó ceete.

14 Kè bèe ò ténné ke dǎ: Benitibè bè tǎní bè Suda a eì be kóò mǎu bè tu wè Danniyɛri, ò í da dé, ò keté ke í dake a dǎú ndii nùù kpéí. Ò bàá nKuyie nku kuce mètàāti diyìè òmáà mièke.

15 Okpààti kèè dii mǎnni de kó tináaanti kòo yèmmèe caarè mediè, nkòo ndó kédèetè Danniyɛri, kén-túú nke waà nhò bo yímè kóò deetè.

16 Kè Danniyɛri dootitǎbèe wēténí mecǎā nhokpààti borè kóò náké ke dǎ: A yému a mómmuò

nke dò mMediibe nè Pēdisiibe kó ikuó miēke kè bè wàri tìmatì kòo kpààtì ìkú o ǹùtè, tì ã ì ncèète.

¹⁷ Mēmme kòo kpààtì duó nkè bèe tóní Danniyeri ke nyóó ò dootóo yecìrìcìrè f̀tìrì miēke. Kòo kpààtì náké Danniyeri ke d̀: Kuyie nda deetè, kunku a tũ nkù nè mēẁé̀rìmè.

¹⁸ Kè bèe tóní ditàri dierì képoò nkòo kpààtì ìkú o kó mecannimè, bèè tu bekótìbè kè bè múnkēe ìkú be kōme kè dè bo yie nkòo m̀òu báá denne Danniyeri.

¹⁹ De kó dif̀nkúò kòo kpààtì kò nho c̀ètè, ò í nyie nke di d̀marè, bá ò í nyu o poc̀è, ò me nyí nna ke duó de kó keyènkè.

Danniyeri yènnímè yecìrìcìrè f̀tìrì bá d̀marè í ò d̀ò

²⁰ Kòo kpààtì íté kè dè kpaá uu kékote yecìrìcìrè f̀tìrì borè.

²¹ Ó t̀ónko dii m̀nnì k̀yú nè meyeñcaàrìmè kó kuní ke d̀: Danniyeri Kuyie nkóo t̀ntì, Kuyie nha tũ nkù nè mēẁé̀rìmè kù na ke da deetènè yecìrìcìrè ǹnkuótàà?

²² Kè Danniyerii ò t̀nnéní ke d̀: Okpààtì mbo s̀á!

²³ Kuyie n tũ nkù t̀nnímu ku t̀nnì kè di tàú nyecìrìcìrè ǹ, bá yè í n d̀ò meyei mmamè, n yí cààrè d̀marè Kuyie, m me nyí d̀ò d̀marè d̀è í da naati.

²⁴ Kè d̀e narike okpààtì kòo duó nkè bèe dennení Danniyeri yecìrìcìrè ã dii f̀tìrì miēke, kòo yènní kè bè ns̀ nhò í k̀ute bá s̀mp̀rè ke ỳ ò do duómmè o yèmmè mem̀ou Kuyie.

²⁵ De kó dif̀nkúò kòo kpààtì duó nkè bèe p̀nní bèè do d̀ake ke bo kuò Danniyeri kè bè dokoo yecìrìcìrè f̀tìrì nè be pobè nè be bí, kè bè níi nkpaá ke

í tũ̀koo difõ̀tìrì fũ̀d̃ k̃è yecìrìcìrè bè t̃t̃e t̃t̃e ke aaroo
nè be kũ̀d̃.

²⁶ De kó difõ̀nkúò kòo kpà̀tìi wāri dipátìri kénáké
benìtìbè bemaù nè ibotí im̃aù, titenti tim̃aù k̃abe ke
dò: Mbonè kè dè naati.

²⁷ N dó kénáké tì tu: N kó ketenkè kem̃aù duómè
bá wè wè ndé Kuyie nDanniyɛeri tũ̀ nkù.

Kuù fòù,

ke yó mbo s̃áà,

ku kpà̀tì í yóó deè,

kuù yó mbaké s̃áà.

²⁸ Kuù coonko kè kuù d̃eeri,
kuù d̃d̃eri tidièti nè med̃d̃rìmè càm̃mè,
k̃eĩnkè mièke nè ketenkè ìnkè.

Kuù fiètè Danniyɛeri yecìrìcìrè ñaù mièke.

²⁹ De kó difõ̀nkúò kè Danniyɛeri d̃ake d̃euke
Dariyuusi kó tikpà̀tì mièke k̃étanñenko Siduusi
P̃erisi kou kpeti mièke.

7

Danniyɛeri d̃áummè tid̃aũ̀tì k̃éyà d̃es̃innè d̃enàà

¹ Baditasaa kpà̀tì benni ketirì Babid̃onni mièke, kè
Danniyɛerii d̃áũ̀ ntid̃aũ̀tì k̃éyà meb̃enkùmè péu ò
duó dii m̃onni o d̃óũ. Ò ènte dii m̃onni k̃éwāri ò yà
dè o d̃aũ̀tì mièke. Nte ò tì yà kè tì nd̃ommè.

² Kè Danniyɛeri b̃eí nke dò: N duó dii m̃onni k̃éyà
kuyaakù ìténímè itemm̃anke ìnàà d̃am̃èèrì ìnkè ke
íinko o niè.

³ Kè d̃es̃innè d̃enàà yènní d̃am̃èèrì mièke bá dè í
s̃énní. Bá mùù s̃immù kè mù c̃áànnè mut̃ēmù.

⁴ Kè muketimù dònne dicìricìrì ke né mọke ifièti fetúúfè kōme. Kè nní nkpaá wúó nkè bèe deite mu fièti kè mùu íté kécómmú onìti kōme, kè bèe mù duó mmenitiyèmmè.

⁵ Kè musĩmmù dérĩmmùu yènní ke dònne kuttonkù kèíté kékpáá, ke aaké icĩntíi itããti, kè bèe dò mùu íté kécómmú páíí, kékote kèpĩmmú péu kécááké.

⁶ Kè nní nkpaá wúó nkéyà mutēmù kè mù dònne dimanní ke mọke ifièti tenòtè kōme kè ì bo ìnàà mu ìnkè nè yeyo yènàà, kè bèe mù duó mmuwèrímú kè mù bo mbaké.

⁷ Kè m baa nsaké ke wúó n yà dè n douǹti mièke kèyà musĩmmù tēmù kè kufōwaá nní mpĩ mmediè kè n kōmbùòtíi do, kè mù mọke muwèrímú diemù bá mù í mọke mù mǎnnè mù, ke mọke timáti kó yeǹni nyediyè ke bo ncáá nke kēũ mù pĩ ndè, ke naù mù càáké ke sùó ndè. Bá mù í dònne deketirè, kè mummu mọke yeyìè ntepiítè.

⁸ Kè nní nkpaá wúó nde kó yeyìè nkè disám̀pòrì marii yènní ye cuokè kèbò nyètããti, kè de kó diyènni mọke inuò nhoǹti kōme nè dinùù ke náá ntipocēmmúnáahtì.

Kuyie mbeénti

⁹ Kè nní nkpaá wúó nkè bèe dọú nyekpààtikàrè, kòo dakòtì mọu katení kékari, kòo yààti péi ke dò ntipààkòntì, kòo yùti dò ndipedabùù péri, kòo kpààtikàri còu mmuhãá nke mọke yecèètiyè kè yè múnke còú.

¹⁰ Kè mehããkpèrìmè yìenì ke pũò nho ìkè kukó nkōme kè beǹitibè sikou sikou pĩ nho tōmmú kè sikoupìkòupí còm̀mú o ìkè, kè tibeénti keté, kè bèe pōũté yepáte.

11 Kè nní nkpaá wúó ndiyènnì sámpòrì dìi nàá ntipocēm̀m̀únáàntì tefentè kpeti. N kpaá ke de nwúó nkè bèe kuɔ musĩmm̀ù mummy ké mù dootóo muhãã diem̀ù miẽke kè mùu còúté.

12 Desĩnnè sɔnne ténke í nkpaá m̀ake muwẽrím̀ù, kè bè né dè yóu kè dè bo nkpaá fòu yem̀òrè mayè miẽke.

13 Kè nní nkpaá wúó n yà mèè benkùm̀è n d̀aùntì miẽke kòò m̀òu yènní tiwetì miẽke ke d̀ò nhoǹtì ke kété kénwetì odakóti kè bè ò ni o borè.

14 Kè bèe ò dèúk̀unne kòò duó ntikpàtì kòò baaté, kè titenti tim̀ou, yehèkè yem̀ou, ibotí ìm̀ou k̀obe mpĩ nho t̃mm̀ù, kòò mbaké sãã, o kpàtì í yó mm̀ake kum̀anku.

De kó tid̀ùntì tu mù

15 Kè n k̃mb̀ù̀àtì do mediè mm̀í nDanniyɛri kè kuf̃wáá nni nhauté ke yé de kó tid̀ùntì tum̀è tik̃mb̀òdorikpeti nti.

16 Kè n t̃ónnè beǹitibè bèè dè bo be kòò m̀òu kòò beke de kó denennè tu mù, kòò n nàké ti tu mù ke d̀ò:

17 Desĩnnè dènàà dende benkú yekpààtìyò nyè yènàà.

18 De kó dif̃nkúò Kuyie nkùù baké k̃nkè nè ketenkè ku k̀obe bo c̀uté tikpàtì ké ntì te sãã.

19 Kè n yíé k̀ebeké musĩmm̀ù naamm̀ù benkú mù mù do í d̀onnè deterè detããti, mù do duò tik̃mb̀ù̀àtì ke m̀ake yem̀átiǹi nnè dis̃wũ̀ kó tiñnkúótì, ke cáá nke k̃ũ̀ mù p̃i ndè ke nau mù càáké ke súó ndè.

20 Kè m̀ m̀unkèe beke de kó musĩmm̀ù mù do m̀ake yeyiè ntepìtè mù benkú mù nè diyènnì terì dìi do yènní k̀ébo nyeteyè yetããti dì benkú mù, dìi do

məke inuə nnè dinùù ke náá ntipocēmmúnáàntì ke deυ ke pēēté yeyeyè.

²¹ Kè nní nkpaá dè wùò nkè de kó diyènnì kpannè Kuyie nkó benìtìbè kéndó ké bè na.

²² Kòo dakótì ítéńí kékónné Kuyie nkùù baké keĩnkè nè ketenkè ku kəbe. De mənñi tùəke dii mənñi kòo bè duó ntikpàti.

²³ Kòo n náké ke dò: Musĩmmù naammù benkú dikpààtiyuu naanni ndi, dii cáánnè yeyeyè, de kó dikpààtiyuu dii yóó na yəənyə ké yè maanko ké n yè nàù ke yè yaurí.

²⁴ Kè yeyiè ntepiítè benkú bekpààtibè tepiítè bèè yóó ànné de kó dikpààtiyuu mieke. De kó difɔnkúò kòo tòu mə̀u yènnì ke cáánnè betə̀bè kəna bekpààtibè bètā̀ti,

²⁵ kənnáá ntipocēmmúnáàntì, ke sáá nKuyie nkùù baké keĩnkè nè ketenkè, ke fěũnko ku kó benìtìbè kéndó kéceete Kuyie nkəbe benfitímè kó dipátiri nè be kó ikuó. Ò bo mməke de kó muwə́rímu ke dò yebie nyètā̀ti nè dikéè.

²⁶ De kó difɔnkúò kè Kuyie nkó tibeéntì íté, kè bèè deite o wə́rímu kè mùu dèè sáà.

²⁷ Kè bèè duó nKuyie nkùù baké keĩnkè nè ketenkè ku kəbe tikpàti, kè bè mbaké ke te yekpààtiyə yeməu. Kòo kpàti mbo sáà, kè titentì kó bekpə́ribè bəməu nyíé nho kpeti ke pĩ nho tǝmmú.

²⁸ N də̀uñtì mánku nku mēmmē, mí nDanniyɛeri n dè yà dii mənñi kè dè n di ké n kpeí kè nní ntoti n yèmmè de ĩnkè.

8

Danniyɛeri duómè tidə̀uñtì kéyà dipedaà nè dibodaà

¹ Baditasaa kpàtì benni tǎǎnnì, mí nDanniyɛri kè n wɛte kédóu ntidòuñtì tetì kémbúúítì n do dóu ntì meketimè.

² Nte de kó tidòuñtì: N duó kè dè ndò m bo Suusi kó diheidiè ndi Edammu tempɛ, nhUdaii kó ntaké,

³ kè nní nwúó nkéyà dipedaà kè di còrmú kukó ntaké ke mǎke yeyiè nyèdèè kè yè òkù mediè. Dii dènte ke yènní kè di deunè diteri.

⁴ Kè n yà de kó dipedaà kǔmmùmè de ìikè bíkè kubakù cǎnku nè kuyóu. Bá kuwanwankù tekù makù í nna ke bo di bàao. Kè di wetínné kù kù báá na ké di bàao, kè di dǎori di dómè kè di wǛrímú déúkú.

⁵ Kè nní nkpaá ke toti n yèmmè kè dibòdaà marii yènní deyìikè bíkè kécokù ke firì kutenkù ke cǎa mediè, bá di naàcèi í káá nketenkè kè di yènni dierì soké di nuò nsaku ke duò tikǒmbùòtì.

⁶ Kè dii tuàkení dipedaà n do yà di kè di bo kukó ntaké di borè, kébunnóò nè di wǛrímú mumòu.

⁷ Kè n yà di potémè dipedaà nè kemieke ké ndi puotì ke bóóté bóóté di yìè nyedé ké di bò mbá di í nna ke di bàao, ké ndi fǔri bá òmòu í nna ke di fiète.

⁸ Kè dibòdaà wǛrímú ndeukú mediè mbá mù í mmǎke mù mǎmè, di wǛrímú tùòke dii mǎnni mu mǎnku kè diyènni dierì bóóté, kè yeteyèe yènní yènáà de kó difǎtìri kénwetì itemmǎnke inàà.

⁹ Kè di sámǎpòri teri marii yènní ye kó dìmari ìnkè kè di wǛrímú ndéúkú mesàà nkè di wetì diyìè yìèni kè nè kubakù cǎnku nè dihei sààri.

¹⁰ Ke múnke ke kpannè ke ìnkè kǎbe ké bè na, kètǒunè siwǎǎ péu ke si nàu.

¹¹ Kè di kpannè siwǎǎ kóo kpààtì képaà nyiwǔǔ bè do o feu ì yewe yemòu késǎũ nKuyie ncēsààtè.

12 Kè dìi nanè deĩnkè kòbe kèpa mbè do feu ìi wũḡ, nè medòòrìmè yeime mièke kè de kó diyènni yete timómman̄ti kénno nke d̄ori di d̄o mèè kó dimàà.

13 Kè n keè Kuyie ntōnni mari nàámmè, kékeè diteri mari di bekémè ke tú: Mēbenkùmè a benkemè yóó káá nde? Ōnye m̄rè mièke nke iwũḡ kó mufèù yóó w̄te késòotémè? Oyēiwe wèè càari ò yó mbo kékáá nde? Dè yó nkááké de kòò yóu ò bo ndòòrimè Kuyie nc̄t̄ètè nè deĩnkè kòbe ci dè?

14 Kè Kuyie ntōnni ketiri d̄ò: Deyuo nsikòupísidè nè sikòusitāāti (2300) nè yekūnwerè sikòupísidè nè sikòusitāāti (2300) deè d̄ò nkép̄ēté kè Kuyie nc̄t̄ètè né w̄te kéwenke.

Danniyeri d̄oūnti dérínti kó mēbenkùmè

15 Mí nDanniyeri kè nní ntoti n yèmmè ke bo banté de kó tid̄oūnti tu mù, kè dēmarēe k̄ateni kécóm̄mú n yìkè ke d̄onnè on̄iti.

16 Kè n keè metammè mamè kukó Udaii borè kè mè p̄ĩkù ke tú: Kuyie ntōnni Kabiyeri, náké on̄iti yie n̄ho d̄oūnti tu mù.

17 Kè Kabiyerii k̄ateni n cómmú dè, kè kufōwáá nni mp̄i nkè n nínkú kēs̄innóò ketenkè, kòò n náké ke d̄ò: Danniyeri, on̄iti f̄ḡ, á nyé ke d̄ò nha yà dè tukúnè yem̄rè s̄onye nyē,

18 kēs̄oké ke n náánnè kè m̄baa s̄ĩi nketenkè bá n yí yé m̄ berí ndè kòò m̄ p̄i nkéíni kécónné,

19 ke n náké ke d̄ò: M̄bo da dáa nKuyie mmieke yó ndòm̄mè, dèè yóó d̄ò yem̄rè s̄onye Kuyie ntāāté yè m̄on̄ni ndi.

20 Dipedaà a yà di nè yeyiè nyèdèè, dè benkú Medii nè Perisi kó yekp̄ààt̄iyò nyē.

21 Dibɔdaà benkú Kerɛsi kóo kpààti nwe, diyènni diɛrì dùi soké di nuɔ ncuokè di benkú okpààti ketiwè nwe.

22 Diyènni dùi bòóté kè yeteyè yènàà yènni di kó difòtìrì dè benkú bekpààtibè bènàà ndi bèè yóó cɔuté oketiwè, be kó muwērímú né í yóó tuɔke o kɔmu.

23 Be kpàti bo tuɔke dùi m̀ǹǹni ti m̀ǹku kè benitiyɛibe yei ntuɔke me dúònni, kòo kpààti tefentè yiè nyènni kénno nke cií mbenitibè mediè.

24 O wērímú yó ndéúkúmu, mù né í yó mbonni o borè, ò bo cɔke mediè. Ò d̀ò̀rì d̀è̀ kó dimàà bo nyíé ò bo na kékuɔ benitikperibè, kèwènnénè Kuyie nkɔbe móm̃m̃ambe.

25 Ò bo nciì mediè nkéna késuó betɔbè, nè o kó tefentè miɛke ò bo kuɔ benitibè bèè do kari ke í yĩ̀k̀k̀ù, ò bo ndó kékprannè múnke okpààti diɛwè, de m̀ǹǹni né ndi bè yóó ò kùɔmè bá òm̀ò̀ ò poté.

26 Nte a yà t̀ì d̀ò̀ùnt̀i benkú dè. Timóm̃m̃onti nti, kè t̀ì tukúnè deyuo nnè yekũnwerè. A t̀ì s̀ò̀ǹne ti kó yem̀ò̀r̀è kpaá d̀ét̀ir̀imu.

27 De kó dim̀ǹǹni mí nDanniyɛeri kè dè n yõnte, kè nní mm̃ nke d̀ò̀ yem̀ò̀r̀è mayè. N k̀ò̀nt̀i t̀è̀h̀né d̀ì m̀ǹǹni kè n w̃ete késɔoté n t̃ómmú okpààti borè. Kè dè nkpaá n k̀ò̀ǹǹnè de kó tid̀ò̀ùnt̀i kpéi mbá m mu nyí t̀ì banté.

9

Danniyɛeri bantémè Kuyie

1-2 Mediibe botí kóo kpààti Dariyuusi Asuyeduusi bire kpàti benni ketirì Babid̀ǹni, mí nDanniyɛeri kè nní nfeí nKuyie mpáte, de m̀ǹǹni ndi m bantémè Kuyie ndo béi nti nè ku p̃ããáànt̀i náànt̀ò

Sedemii nùù miεke, tìi tukúnè yεbie nsipìsiyiekè Sedisadεmmu yóó naámmè tidobontì.

³ Kè m bouú dinùù ke dáátí tifòòtòntì, ke cóú n yuu mutápeí, nkéboúté n Yiè nKuyie mbiékè ke bo kù d̄ou nke kù bàntè.

⁴ Kè m bántè Kuyie nké kù dáa nti caàrìmè ke dò:

Áú! Kuyie nkuù d̄eu, ke kpeñni. Fó nwèè taunnè bèè p̄i nha tannò, bá a òó í nyè mbèè da dó be kpéí.

⁵ Ti da yeténèmu, ti dòò meyei mme, ti cààrèmu, ke yete a kpeti, ke bùtínné a tannò nè a kuó.

⁶ Ti í kènté a pāānāāntì náāmbè bèè do náānnè ti kó bekpààtibè nè ti kó bekotíbè nè ti yembè nè ti kó kubotí kum̄ou.

⁷ Kuyie nfó nwennimu páíí, t̄i cààrè ke dò nkékék̄unne timáà. T̄i te ifei Sudaa k̄obe nè Sedisadεmmu k̄obe nè Isidayεeribe bεm̄ou bèè t̄oké nè bèè díetiri, bèè ciété ke bo yehékè t̄eyè ti da yeténè m̄èè kpéí.

⁸ Kuyie nt̄i te ifei, tínti nè ti kó bekpààtibè nè bèè ti baké nè ti yembè ti da yeténè m̄èè kpéí.

⁹ Áú! Ti Yiè nKuyie nfó nwèè m̄òke mesémmè, ke ti c̄ĩenko bá nè ti me nyetemè a kpeti.

¹⁰ Kè í yie nke t̄unne a kuó a ti nàké ì nè a pāānāāntì náāmbè nò miεke.

¹¹ Isidayεeribe bεm̄ou yetemu a tié nke da bùtínné ke cààrè. Dèè te kè meyei nha nàké m̄èè kpéí a kóo t̄òntì M̄oyiisi páte miεke kè m̄è ti t̄ùòkení.

¹² A do nàké t̄i, tínti nè ti kó bekpààtibè bèè ti ni, t̄i d̄òrri meyei m̄mèè ti t̄ùòkùnì Sedisadεmmu me kó kubotí í buoté kupíkù tekù makù.

¹³ A do nàké m̄èè yei nkpéí a kóo t̄òntì M̄oyiisi páte miεke, m̄èè ti t̄ùòkení, ti me nyí yóu meyei nke bo

bónkùnne a miεke, ti í dake a tããté tì ke bo tì dòò ti kpéí.

¹⁴ Dεè kpéí nte kàa í yóu a bo ti duɔnnímè de kó meyei. Ti Yiè nKuyie nha dɔ̀̀rìmè memou siému. Tíi yete a tié.

¹⁵ Ti Yiè nKuyie nha dènnε dīi m̀̀nni a ǹ̀tibè Esibiti nè muw̄́rímú kàa yè̀̀rìri feitému, ke kpaá bo nè yienní t̄i yete a kpeti. Tíi cààrè.

¹⁶ Kuyie nha sàà ndεumu, báá yóu kàa miεkeε do Sedisadεmmu a εi, a kó ditāsà̀̀rì. Ti kó meyei nnè ti yembè k̄̀mε, mεè te kè beǹ̀tibè sáá nSedisadεmmu nè a ǹ̀tibè.

¹⁷ Kuyie nkénté m báamm̄i n da báá nyi a yè̀̀rìri kpéí, wénté a c̄̀ǎ̀tè c̀̀kεmè.

¹⁸ Kuyie nkeè n da báammè, wénté a te dīi εi p̀̀ntε m̀̀è botí. Ti í da báá nke ȳ́ nti m̀̀nnè á ti tee, ti da báá nha ti kuò mmè kpéí nke mesémmè.

¹⁹ Kuyie nkénté ti báamm̄i ke tí c̄̀ǎ̀, keè ti ȳ́ mm̀̀u ke tí teennè, báá ɔ̀̀tε nè a kó diyè̀̀rìri a k̀̀be yu dī de kó dihè̀i miεke di kpéí.

Kuyie ndáa ntì Danniyɛri yεbie nsip̄̀siyiekè kpéí

²⁰ Kè nní nkpaá báá nKuyie nke kù dáanko n yei nnè n k̀̀be Isidayεribe k̄̀mε ke nkù bàá nku tāsà̀̀rì kpéí.

²¹ N kpaá ke me nnáá nkè Kuyie ntōnni Kabiyɛri n do yà dī n d̄̀uñt̄i teti miεke kè dīi k̀̀tení m borè ke εinte mecã̄ nke s̄́ ndè berínè kuyuoku bè feu dīi m̀̀nni iwũ̄̄ Kuyie.

²² Kè dī n duó nyitié nke dò: Danniyɛri n k̀̀tení ke bo da yíε mec̄̀i mme.

²³ A bàñtè dīi m̀̀nni ndi Kuyie nkù n duɔnnímè tináà̀nti a kpéí, kè n k̀̀tení ke bo tì nda náké. Kuyie

nda dǎmu, yetoo kékeè de kó tináaǎntì, kébanté a dǎuǎntì tu mù.

²⁴ Bè benné dimǎnnì ndi dii tu yebie nsipísìyiekè kuce mèyiekè, de kó yemǎrè bo a nìtìbè nè dihei sààrì kpéí nke, kè dè bo yie nkè be tookperí deè, kè bèe yóu meyei mmudǎ̀rìmù, kè Kuyie mbè cǐé mbè yei, kè be dǎ̀rìmèè séité kénsíé sǎ̀. A yà dè tidǎuǎntì mieke nè Kuyie nnàké tì kè tìi dǎ̀. Kè bèe wète kéwénkùnnè Kuyie ncǐétè.

²⁵ Nte a dò nkébanté tì ke tì yǐété: Kébennénè bè béi ndi yie di bo wètemè Sedisademmu kóò maá ke yàa tuǎkenè okpààtì bè tǎáté wè, dè mǎke yebie nsipísìyiekè kuce mèyiekè ndi. De kó difǎnkúò yebie nsipísìkuò nè yèdéè kuce mèyiekè ye mieke dihei nè di kó sicǐkperí dè bo maá. De kó yemǎrè dè yó nyó̀umu mediè.

²⁶ De kó yebie nsipísìkuò nè yèdéè kuce mèyiekè kó difǎnkúò kè bèe kuǎ Kuyie ntǎáté wè, bá òmǎu í nhò pàte. De kó difǎnkúò kòo kpààtì tǎu mǎu kǎtení nè behǎǎpǎmbè, kǎpǎnte dihei nè Kuyie ncǐétè ké nyóó dentenè kè Kuyie nhò poté. Ò né yó ncaàritemu menie nhǎ ta kukó nkénhǎmmè ke yàa kúnè, ke yé bè tì tǎátémè weè kpéí nke.

²⁷ Yebie nyèyiekè yèè kpaá ye mieke ò bo dǎ̀nè benìtìbè péu metaummè. Yebie nyétǎati nè dikéè kó difǎnkúò kòo bè pàa mbè bo nfeumè Kuyie nyiwũs ke kù pǎa nyepǎrè. De kóo caàrìwè bo ndǎ̀rì isǎke kperè kè dèe tonté. Ò yó mmè dǎ̀rìmu kè bè tǎáté tì o kpéí nkè tìi ò tǎ̀kení.

*Danniyɛri dɔú ntidɔ̀untì kɛ̀yà onìtì wèè dàátí
tiyàapéítì*

¹ Siduusi Perisi kóo kpààtì kpàtì benni tǎǎnnì miεke, kè Kuyie mbéinnè Danniyɛri bè yu wè ke tú Betisasaa nè tidɔ̀untì miεke, kóò benke tìi dò nkétuakení tìi tukúnè meháárìmè diemè. Kè Danniyɛri ntoti o yèmmè ke bo ti banté kè Kuyie ntì nhò benke.

² Kòo dɔ̀: Mí nDanniyɛri dè do ś n kari mukũũ mmu ke bo seménni tǎǎnwè.

³ Bá n yí yo mmudii sààmù, m me nyí cáá nyimaa, m me nyí yè mmenaà, bá n yí panti kè de kóo seménnibè yàa pèḗtè.

⁴ Otǎnkù ketiwè kó yewe nsipísidé nè dinaanni yiè ke ś m bo kukó ndiekù Tikidi také.

⁵ Kè nní nwúó nkéyà onìtì mɔ̀ kòò dàátí diyaàbòrì péírì, ke bou fesoonaàkǎnfè o ka.

⁶ Kòo kǎnti dǎnnè ditásààrì, kòo ìkè mièti ke dò nfetaafè ɔ̀ míitémè, kòo nuɔ̀ ndò mbè ɔ̀ mmímè tóósi, o baà nnè o tààke kè dè mièti ke dǎnnè disoowũ̀ bè anté di. Kòò béi ndè ndǎnnè ditǎnni dii nàá.

⁷ Mí nDanniyɛri míi mǎà do yà de kó mebenkùmè, benitibè bèè m bonè bè í nyà mùmamù, nè memme kè kufōwaá mbè pī nkè bèè coké késori.

⁸ Kè nní nkpaá m mǎà ke wúó nde kó mebenkùmè diemè kè n wērímúu deè kè n yìkèe ceete bá n ténke í mǎke muwērímú.

⁹ Kè n keè weè nìtì tammè, bá n ténke í n yé m berí ndè, kè n doroo ketenkè, kécímmə.

¹⁰ Kè tenɔ̀utè matè n kááké, ké n yínní kè nní nnínkú ke ìkú n nou ketenkè kè nkǎnti au.

11 Kè de kóo nìtì n náké ke dò: Danniyɛeri Kuyie nda dómú, yetoo kébanté tináaàntì kù da náá ntì tu mù. Íté kécómmú! Bè n tǝnní a borè nde. Ò búi memme kè n yíte kécómmú kè n kǝntì nkpaá au.

12 Kòò yíé ke dò: Danniyɛeri a bá nyĩèkù! Nè a kékùnnè dìi yìè amáà Kuyie nyìkè ke wanti ke dó kébanté dèè dǝdri, nè de yìè ndi kù kèèmè a báammu ke duó nkè n yìténí ke kǝriní ke bo tì nda náké.

13 Wèè bàa Perisi kǝbe kó dikpààtiyuu kòò m pèíté kè n dè dǝd yewe sipísidé nè dìmáà, kè Misɛedi Kuyie ntǝrè kperè kó dimarì kǝtení ke n teennè, nh ɔte Perisi kó bekpààtibè borè nde.

14 Ke tùǝkení di mmǝnnì ke bo da náké tìi yóó tuǝkení a nìtibè yewe yèè kèríní ye mièke. Nte mebenkùmè mèè benkú de kó yemǝrè.

15 Ò n nàánnè dìi mǝnnì de kó tináaàntì kè n sǝi nketenkè nke ke dò nyúóó bá n yí tǝnnìnko tìmatì.

16 Kè tenitinǝtè matèe kááké m biè nkè n na kèwète kèaate n nùù kébéi nkénáké de yìè nke dò: N Yiè n yà mèè benkùmè mèè do n kǝmbùdòtì ke n wǝrímú dèè.

17 M bo yíme mí nhonìtì yìè nwèè í tùǝke dèmarè kénákénè n yìè m me n yí kpaá mǝke muwǝrímú yoo muwemmu?

18 Kè de yìè nyíé ké n kááké kèwète ké n duó mmuwǝrímú.

19 Ò dèè memme ké n náké ke dò: Kuyie nda dómú. A bá nyĩèkù, kàa kǝmbùdòtì duò, cátinne a kǝntì kèwète kèpété muwǝrímú. Ò n nàánnè dìi mǝnnì memme kè n wǝrímúu wǝtení m borè, kè nh ò nàké ke dò: N yìè nha bo na ké m béinnè di mmǝnnì ke yé a n duómè muwǝrímú.

báá na kóò bàao, bá ò ãǎpòmbè me nkpeñnìmè.

16 Ò yó ndòori ò dós mēmme ðemare báá ò còhéné, ò yóò kari dihei sààri miēke nke ðii wenni ke pēētē yeeyè, kēmpànti ðemou ke súós ntidobonti máà ò pēētē ðè.

17 De kó difōnkúò ò bo íté kécómú nè o kpààtiyuu ðimou kó muwērímú ò bo ndòori kè ðè ðò nhò dós mesàà nkéduó nnè kubakù cānku kóo kpààti kè bèe tau nkòo ò duós nho kóo sapàà nkòo puoke kè ðè bo yie kòo ò nìnte kékú. Ò me mbáá na nè ðe kó mecii nkédàð ðemare bá sām̀pó.

18 De kó difōnkúò ò bo cuó ndàméèri bíékè kó yehekè kētiekè itempē mpéu, kòo kpààti m̀ou wèè tu opàð kòò p̀ante o fentè kòo yà te kó mucóntimu.

19 De m̀nni kēwēēte o kó yehekè kperè bíékè, kēyīēke kédò kékú kè ðèe ðèe.

20 Wèè bo sòtè o f̀tìri ò bo t̄s nhoniti kòo túótè ðe kó dikpààtiyuu kó tecēsàatè kó tinenti. Dim̀nni sām̀pó miēke bè bo ò p̀ante, bè me nyí yóò ò p̀ante kè ðè nfeí yoo ðè ntú nè dikpànni mari miēke.

21 Wèè bo ò còutè ò yó ntú osinténiti nwe, bè do í wúónnè wè tikpàti. Kòo tanni benitibè bo ðii m̀nni meom̀pùmè miēke kécòutè tikpàti nè mecii.

22 Bá òm̀ou báá ò na, wèè yóò bè p̀ante bemou kékúnnè Kuyie ntaunnè bè kumáà be kóo kpààti.

23 Ò bo díinnè metaummè bè ðòò mè, ké bè sòuté, o wērímú ðake bo ndeukú bá nè o nitibè í me nsūmè.

24 Kòo kate yehekè yèè kari kè ðè yè naati ye kó itempē nke bo ðàð o cicebè nè o yààribè í dàátí ke ðòò ðè, kēhéi dihei kó tikpàti kētóti o kabe kébennè ò bo p̀antemè sicēkperí, ðende kó ðimàà né í yó nhā ke bo.

34 Δε κό μεφέϋτίμè mieke bè í yóo péte meteèmmè péu bèè bo nkòrìní bè yó nkòrìnèní meyèmmè mèdémè mme.

35 Δε mieke mecii nyembè péu bo kú, kè be kũũ nwénkúnne Kuyie nkòbe ké bè bàte, ké bè òúté kè kumàнку né na kètuòkení, ke yé bè dóummèmu de kó diyìè.

36 Δε kóo kpààti bo ndòari ò dómè kòo fentè ndeu mediè. Ò yèmmè bo ndo nhò deυ ke pèēté yebòkè yemou nè tefentè kénsáá nKuyie nkùù baké desonne demou. Ò yó nnòmmu demou, kè Kuyie nkùù baké demou kè ku mieke yàa donè o ìnkè, kè kùu dòò kù tãáté tì o kpéí.

37 Δε kóo kpààti í yó ndake o yembè do tũ nyèè bòkè kpéí nhò í yó ndé dibòò mari, bá nè benitipòbè dó dì ke pèēté yeteyè, o yèmmè yó ndo nweè pèēté demou.

38 Ò bo yóu deude kó dimàà kéndóu ndibòò kperi mari o yembè do í yé dì, ké ndì pãa mmesòo nnè timátì péitì nè yetásààyè nè tinentì sààtì péu.

39 Ò bo ndó kèpònte yehèkè péu nè de kó dibòò cànnì kó muwèrímú kédéúkúnne bèè kó dimàà bo yie nde kó dibòò ké bè totí ketenkè kè dè ntú be kó tìcuuti.

40 Dimònnì sònnì kó dimònnì kubakù càнку kóo kpààti nè kubakù you kou kè dèe wète kémáá, kè kubakù you kou ò donè sinaasẽí nè si deèbè, nè bàtòòbè péu nè o kó behããpòmbè, kè bèe ta yehèkè péu kékété itemmànke meniè nhòò ta mèè botí kukó nképié nképité,

41 kédò dihei sààrì dìi pèēté yesonye, kè benitibè péuu duó ketenkè, kè Edomiibe bie nè Moabiibe nè

Amɔniibe kó bekperíbè kè bèe na kóò yenténè.

⁴² O kpàtì bo tuɔkenè yehèkè tɛyè, bá Esibiti kɔbe mómmbambe báá na kóò yenténè.

⁴³ Ò bo túóté Esibiti kó tikpàtì, mesɔ nnè timátì pèitì, nè tinentì sààtì tètì péu. Dibii kɔbe nè Etiopii kɔbe kè bèe ò b̀úté.

⁴⁴ Ò né bo keè dii m̀nni diyè ỳenì kè, kubakù yóu kɔbe kpéí, kòo k̀mb̀t̀ti do. Ò yóó íténèní kemieke nke, bè bo kuɔ kunitis̀k̀ku mesàà.

⁴⁵ Ò bo cónné be touti dàméèri nè dihei sàari kó ditari de cuokè, deñde ò yóó kùmè, bá òm̀u báá na kóò teennè.

12

Yem̀r̀e sonye kó tináànti

¹ Kè Kuyie nt̀nni yíe kè n náké ke d̀: De m̀nni Kuyie t̀r̀e kóo kòtì Misɛedi wèè bàa Kuyie nkɔbe ò bo katení, de kó dim̀nni yó ntú meyeñcaàrimè kperi ndi. De kó meyeñcaàrimè botí mu nyí ànné nè tí bomè kétuɔkenèní yíe. De m̀nni a kɔbe bèè yètè ẁari mufòmmu pátiri mieke beè yóo cooté.

² Becírìbè bèè bo kud̀nk̀, kus̀k̀ bo ente de yíè, kè bèmabèè ta mufòmmu mùu bo s̀á, kè bet̀bèè ta ifei mieke, meháárimè s̀á.

³ Kè meciì nyembè mmieti keñkè tiweti k̀me. Bèè teennè bet̀bè kè bè na ke d̀ari Kuyie ndómè kè bè mmieti siẁá d̀ommè s̀á.

⁴ F́ nDanniyɛri á nsori de kó tináànti, a báá denne di mpátiri t̀ t̀ kè kum̀nku mu nyí t̀̀ke. Kè de m̀nni t̀̀ke memme benit̀bè péu yóo di kààmmu kè dii bè yíe meciì.

Bibiri Kuyie Nnààntì Pátírì
The Holy Bible in the Ditammari language of Benin

copyright © 2001 SIM International

Language: Ditammari

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-05-31

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Dec 2024 from source files dated 31 Aug 2023

5e2d0f12-f1d8-567b-bf98-cf1de4599d16